

NOVA DOBA

plačano do
Študijska knjižica

dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za nam višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom,
osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 1 DinIzhaja
vsak torek, četrtek in soboto.Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 55.
Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1 prilije. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

IVAN PREKORŠEK:

Ob koncu leta.

Tik pred Božičem smo doživeli letos razpust naše skupščine, vodstvo države je pritegnila naše srbska radikalna stranka, ki hoče svojo začasno premoč kot volivna vlada izrabiti do skrajnih sredstev in konsekvence v to, da izide pri bodočih volitvah v skupščino kot najjačja. V znamenju bližajočih se volitev stopamo torej iz starega leta v novo leto 1923.

Iz tega vidika je torej dvakrat utemeljena naša dolžnost, ki jo čutimo napram naši javnosti, da polagamo račune o preteklosti in delamo načrte za bodoče delo. Štiri leta življenja v svobodni, narodni državi pomeni za nas štiriletno borbo za zmago ideje, ki tvori bistveno označbo naše jugoslovanske demokratične stranke — idejo socialne pravičnosti in idejo jugoslovansko, na koji stoji in pade naša država. Naj se proti ustroju in upravi naše edinstvene države še toliko zabavlja in najde na njej vse grehe in prav nič dobrega in poštenega, eno je, kar stoji neizpodbitno in je silnejše ko vse fraze in kritike, to je ona zgodovinska razvojna resnica, da je delo za konsolidacijo državnih in upravnih prilik krepko napredovalo in da gre za vse to delo pretežno največji del pozitivnih uspehov demokratične stranke, ki vso to dobo dela ni mislila nase temveč na celoto naroda, na našo mlado državo. Ako vidimo danes po preteku te dobe, da je marsikaj slabega, da prednjači v tem pogledu baš najhujša prometna mizerija, in da je stoinsko zadev, ki kriče po pravični reformi in pravičnem izenačenju v vseh delih države, potem smo po vsej logiki človeške pameti upravičeni in dolžni delati težke očitke onim strankam in onim poslancem, ki so dragoceni in drago plačani čas dela v skupščini zapravljali po sprejetju ustave v brezplodni opoziciji radi praznih državnopravnih in ustavnih gesel, ki za resnično naše življenje ne pomenijo ničesar, ki so pa pri politični nezrelosti našega naroda dovolj vabljiva in lepodoneča, da ovirajo našo državno pot navzgor, ker

Guy de Maupassant:

Roka zločinca.

(Konec.)

Prihodnjo noč sem slabo spal, bil sem razburjen, nervozen; večkrat sem planil pokonci, za hip sem si celo domišljjal, da se je nekdo splazil v mojo sobo in vstal sem in pogledal v svoje omare in pod posteljo, končno proti šestih uri zjutraj, ko sem ravno začel dremati, me vrže iz postelje silen udarec na moja vrata; bil je sluga mojega prijatelja, napol oblečen, blede in trepetajoč. »Oh, gospod!« vzklikne stokajoč. »mojega ubogega gospoda so umorili!« Oblekel sem se v naglici in sem tekkel k Petru. Hiša je bila polna ljudstva; govorili so, se razburjali, bilo je neprestano gibanje, vsak je pretiral, pripovedoval in razlagal dogodek na vse načine. Z veliko težkočo sem se preril do sobe, vrata so bila zastražena, povedal sem svoje ime, dovolili so mi vstopiti. Štirje policijski agenti so stali v sredini, z notesom v roki, raziskovali, od časa do časa govorniki tiho med seboj in pisali; dva zdravnik sta se pomenkovala poleg postelje, kjer je ležal Peter brez zavesti. Ni bil mrtev, toda bil je strašen videti. Oči so bile široko odprte; zdelo se je, da njegove povečane punčice gledajo srepo, z

preprečujejo ono stabilnost in smoternost, ki je predpogoj dela in uspehov v vsakem organizmu, tako tudi v naši mladi državi, ki se še vije v porodnih bolečinah materialnega in idealnega značaja.

Celo to dobo je stal hrvatski narod povečini ob strani, njegovi poslanci so bili doma ter so se izgubljali pod Radičevim republikanskim klobukom v meglenih romantičnih spomenicah, misleč in računajoč, da so močnejši, ko je ideja jugoslovanske države, porojene iz žrtev in krvi stoinsotletnih borb. Slovenci smo bili le malo boljši, večina naših poslancev, cela Slov. ljudska stranka se je zagrizla in zajedla v geslo samoslovenske avtonomije ter kolebala pri tem med republikanstvom in monarhičnim ustrojem naše države. Brez ozira na hujskanje v domovini in brez ozira na priljubljenost med narodom, ki se ne zna trezno soditi, ker je zaslepljen od demagogov, je edino slovenska demokratična in samostojna kmetijska stranka ostala dosledna v delu za državo, polno se zavedajoč, da je treba državi dati, kdor hoče od države tudi imeti to, kar od države pričakuje.

Lahko je grajati, še lažje kričati na vse to, kar nas obdaja in nam ne prija, kar nas teži in nas vsak dan znova spominja, da smo doživeli in preživeli svetovni požar vsesplošnega uničenja na gospodarskem polju in uničenja ali boljše rečeno zastrupljenja duševnega vseh širokih vrst naroda. Nam ni in nam še dolgo ne bo poslano z rožicami, delo obnove je in ostane nepopolno vse do tlej, dokler ne vzraste v tej brozgi zmešnjav in zablod boljši rod, delavnejši, poštenejši in varčnejši, ki bo znal biti napram sebi strog in pravičen ter bo pravičnost in resnico zopet postavil na prestol.

V tem pogledu je naša domovina danes kakor od hudournika razdejana poljana, ki kliče in zove na delo vse pridne in delavne roke. Čas je dragocen, in na nas vse, ki preživljamo to veliko, četudi trdo prehodno dobo vstvarjanja, pada težka odgovornost.

Kake pa so politično - strankarske prilike med naprednimi narodnimi stru-

neizrečenim strahom neko grozno in neznano stvar, prsti so bili stisnjeni, pokrit je bil do brade s prtom, ki sem ga dvignil. Na vratu je imel odtiske petih prstov, ki so se bili globoko vtisnili v meso, nekaj kapljice krvi je bilo na njegovih srajci. Kar me nekaj iznenadi; pogledal sem slučajno na zvonec v njegovem alkovnu, roke zločinca ni bilo več. Najbrž so jo zdravniki odpravili, da ne bi prestrašila ljudi, ki bi vstopili v sobo ranjenca, kajti ta roka je bila resnično grozna. Nisem vprašal, kaj se je zgodilo z njo.

Zdaj hočem na kratko poročati častniško poročilo sledečih prihodnjih dni o zločinu z vsemi odušaji, o kojih je izvedela policija. Evo vam, kar sem v njem čital:

»Strašen atentat so včeraj izvršili na mladega moža, gospoda Petra B... slušatelja prava, iz ene najuglednejših rodbin Normandije. Ta mladi mož je bil prišel v svoje stanovanje okoli 10. ure zvečer, odposlal svojega slugo, gospoda Bonvina, češ, da je utrujen in gre spat. Okoli polnoči se je ta prebudil hipno na divje zvonjenje svojega gospoda. Ustrašil se je zbog tega, prižgal luč in čakal; zvonec je za približno eno minuto utihnil, potem pa znova s tako močjo pričel zvoniti, da je sluga, zmeden od groze planil iz svoje sobe in šel buditi hišnika,

jami v našem narodu. Tudi nato smo si dolžni odkritega in iskrenega odgovora ob koncu leta vsi, ki politično mislimo. Odgovor je kratek in ni razveseljav, delavcev primanjkuje, in še ono malo dela, ki se ga izvrši, se razbije in ubije v razcepljenosti naprednih sil, in vedno več je polja za prazno frazo in puhlo kričavost, ki raste med narodom na škodo naroda.

Z iskreno željo, ki je želja in volja vseh poštenomislečih narodnih mož, da bi bilo teh nezdravih razmer v novem letu konec v dobro naroda in napredne naše jugoslovanske misli — vsem srečnejše novo leto 1923.

LOUIS PASTEUR.

(K njegovi stoletnici.)

Louis Pasteur, najslavnejši francoski kemik in bakteriolog, se je rodil 27. dec. 1822 v Dôle departementu Jura, umrl je 28. sept. 1895 v gradu Ville-neuve L. Etang. Leta 1848 je postal učitelj fizike na liceju v Dijonu, istega leta profesor kemije v Strassburgu, 1854 v Lillu, 1857/67 je bil ravnatelj. Ecole normale v Parizu; 1893 je bil profesor kemije na Ecole des beauxarts, 1867 na Sorboni. Leta 1881 je postal član akademije. Veliko zaslug si je iztekkel v fizikalni in organski kemiji. S svojimi deli o konstituciji vinskih kislin je dal podlago za stereokemijo. Zelo znani sta njegovi metodi za konserviranje piva in vina, nadalje dela o boleznih sviloprečke, kokošji koleri in steklini. Steklina se najde največ pri pseh, zato jo imenujejo tudi pasjo steklino. Prenese se pa lahko na domače živali, tudi na kokoši, golobe, podgane in miši. Povzročevalca bolezni se najde v možganih, imenovanega negri. Naleze se steklina najprej s ugrizom, mogoče pa je tudi na drug način. Ugris se po navadi kmalu zaceli, čez tedne ali šele mesece se pa pokažejo posledice in sicer v treh stadijih: 1. melanholičen štadij, nemir, strah, vživanje neprebavljivih snovi, nemožnost vživati tekočine, kar dovede do 2. besnečega štadija, nagon do grizenja, sprememba glasu. 3. štadij otrpnenja spodnja ustnica visi dol, zadnji del telesa otrpne, pogled postane moten. Smrt

ta zopet je tekkel po policijo in, približno po preteku četrte ure, je ta vdrla vrata.

Grozen prizor se je nudil njh očem, pohišstvo je bilo prevrnjeno, vse je pričalo o strašnem boju, ki je bil divjal med žrtvijo in činiteljem. V sredini sobe je ležal mladi Peter B... nezavesten na hrbtu, s skrčenimi udmi, mrtvaško bledim obrazom in oči strahotno široko odprte; na vratu je imel globoke odtiske petih prstov. Doktor Bourdeau, ki so ga takoj pozvali, poroča, da je napadalec moral biti čudovito močan in imeti izredno suho in mišičasto roko, kajti prste, ki so v vratu zapustili odtiske ko pet krogelj, so se skoraj združili skozi meso. Ne vemo, kaj je bilo vzrok zločina, niti ne slutimo, kdo bi bil njega izvršitelj.

Prihodnji dan smo čitali v istem časniku:

»Gospod Peter B... žrtev groznega atentata, o kojem smo bili včeraj poročali, je po dveh urah z zdravniško pomočjo doktorja Bourdeau-ja prišel k zavesti. Njegovo življenje ni v nevarnosti, toda bati se je za njegov um; o krivcu ni nikake sledi.«

Istinito je bil moj ubogi prijatelj blazen; tekem sedmih mesecev sem ga hodil vsak dan v bolnico obiskovat, toda ni prišel ni malce do razuma. V svo-

petih ali desetih dneh je posledica. Proti steklini so sledeče varnostne naredbes: Policijsko nadzorovanje nevarnih psov. Vsaka rana, ki jo zada stekel pes se mora izkrvaveti, kar se pospeši z izsesavanjem, poklicati zdravnik, ki rano izžge. Poskrbeti za vbrizganje. Kar se jih je zdravilo, po Pasteurjevem načinu, jih ni umrlo niti 1%. Pasteurjevi zavodi se nahajajo pri nas v Jugoslaviji v Zagrebu, Nišu, Sarajevu in Novem Sadu, dalje v Berlinu, Breslavi in na Dunaju. Ustanovili so jih še v Alžiru, Atenah, Baltimori, Barceloni, Bukaresti, Charkovu, Chicagi, Florenci, Habani, Hanoi, Jassyju, Jokohami, Kairi, Kiewu, Carigradu, Krakovu, Lillu, Lissaboni, Lyonu, Madagaskarju, Milanu, Marseillu, Mehliki, Montpellieru, Moskvi, Napolju, Newyorku, Odesi, Padovi, Palermi, Parizu, Peru, Rimu, Serigonu, Samari, Petrogradu, Tiflisu, Tokiu, Tunisu, Turinu, Varšavi, na Javi in v Vilni.

Politične vesti.

Demokratiška stranka v mariborski oblasti je imela minolo soboto v Mariboru svojo načelstveno sejo. Ker so prekmurški člani načelstva bili zadržani, se vrši v nekaj dneh v Murški Soboti posebna konferenca. V seji je podal dr. Kukovec obširno poročilo o položaju in podal smernice za stališče stranke pri predstojajočih volitvah. Sklenilo se je več važnih ukrepov glede volilnih priprav. Iz poročil, ki so jih podali člani načelstva iz svojih okrajev, je razvidno, da v somišljenikih vseh naprednih strank zlasti na deželi prevladuje zahteva po tesni združitvi in enotnem volilnem nastopu vseh naprednih narodnih elementov, ki se priznavajo k narodnemu edinstvu.

Na velikem javnem ljudskem shodu v Polenšaku pri Ptujju je bila soglasno po dnevrem zborovanju sprejeta naslednja resolucija: »Na shodu na Polenšaku zbrani zborovalci pozdravljajo razpust narodne skupščine, ker se je izkazala nesposobna za gospodarsko delo. Izjavljajo, da bodo volili v bodoče za poslance; le take kandidature, ki ne bodo delali za klerikalizem in za spremembo

jem deliriju je govoril čudne besede, in, kakor vsi blazni, je tudi njega mučila neka fikсна ideja, zdelo se mu je, da ga zasleduje strašilo. Nekega dne so me pozvali v naglici, češ, da se mu je obrnilo na slabše, umiral je. Dve uri je bil zelo miren, nato je, kljub našemu prizadevanju, sedel v postelji in kričal, v nepopisni grozi gibajoč z rokami: »Glej, tam! Glej, tam! Duši me, na pomoč, na pomoč!« Dvakrat je tuleč begal po sobi, potem se zgrudil mrtev z obrazom proti tlom.

Ker je bil sirota, sem jaz prevzel dolžnost, njegovo truplo prepeljati v malo vasico P... v Normandijo, kjer so bili pokopani njegovi starši. Iz iste vasi je bil on prišel na večer, ko nas je dobil pri punču pri Ludoviku R-u... in kjer nam je bil pokazal svojo roko zločinca. Njegovo truplo so položili v svinčeno krsto, in štiri dni pozneje sem se žalostno sprehajal s starim župnikom, ki ga je bil prvi poučeval, po malem pokopališču, kjer so kopali njegov grob. Bilo je krasno vreme, popolnoma modro nebo je žarelo v svetlobi, ptički so peli v grmovju griča, kamor sva kot otroka oba šla zobat ostrožnice. Zdelo se mi je, da ga vidim laziti ob plotu in se splaziti skozi nama dobro znano odprtino tam spodaj, prav na koncu zemljišča, kjer pokopavajo uboge, potem sva

zemeljskih zakonov za državo, ampak za dobre kmetijske in obrtne ter delavske zakone in za gospodarski napredek celotnega naroda. Želijo, da zastopa naš ptujski okraj v bodoče napredni kmečki poslanec, ki je kmetijski veščak in pozna svoj okraj. Glede volitev stojijo odločno na stališču, da moralo zlasti na kmetih vsi naprednjaki iti skupno v boj proti vsem sovražnikom napredka in ljudskih koristi. Zato pozivajo vse napredne stranke v Sloveniji, da se složijo pri teh volitvah za eno napredno kandidatsko listo. Svojemu odličnemu poslancu dr. Kukovcu izrekajo svojo globoko zahvalo za to, da je proti vsem napadom neustrašeno branil pravice prebivalcev v mariborski pokrajini in izjavljajo, da ga bodo v tem njegovem delu do konca podpirali. Poudarili so na delovanje tega svojega poslance v narodni skupščini, med narodom in krajevski vladi, kjer si je zaradi svoje pravičnosti nasproti siromakom cele države pridobil nevemljive zasluge. Odločno obsojajo gonjo nekkih ljubljanskih politikov in časopisov proti ustanovitvi posebne mariborske oblasti ter zahtevajo takojšnje imenovanje velikega župana in skrajšnji razpis volitev v oblastno skupščino in tudi v srezke skupščine. Pozdravljajo ustanovitev političnega društva »Napredne kmečko-obrtna zveza«, katera naj posveti svoje delo gospodarsko zanemarjenemu prebivalstvu mariborske oblasti. Kot glavno nalogo te zveze smatrajo boj za samoupravo v mariborski oblasti in srezih.

Dr. Šusteršič v Beogradu. Bivši voditelj klerikalcev dr. Šusteršič je dopel 27. tm. v Beograd. Dr. Lenard mu je pomagal, da je prišel v stik z dr. Vojislavom Janjičem, tajnikom radikalnega kluba, nato se bo sestal tudi s Pašičem.

Dr. Šusteršič in prihodnje volitve. Dr. Šusteršič bo nastopil pri prihodnjih volitvah z lastno kandidaturo pod imenom »Narodno-gospodarska stranka«. Ker je dosedanja klerikalna politika popolnoma zavožena, je treba po njegovem mnenju kreniti na druga pota. Po poročilu »Tribune« bo začel izdajati v Ljubljani in Mariboru svoje novine. Klerikalci so zelo nervozni.

Proglas radikalne vlade. Radikalci so izdali proglas na volilce, pri katerih delajo razpoloženje z demokratskim delovnim programom. Opravičujejo se pred elementarnim ogroženjem državnih nameščenecv in invalidov, katerim sedanja vlada noče dati ničesar. V proglasu je veliko medijih fraz, ki ne odgovarjajo niti na najbolj pereča sporna vprašanja.

Hribarjeve konference v Beogradu. Pokrajinski namestnik Ivan Hribar se je v avdijenci pri Pašiču energično protivil imenovanju dr. Sajovica za velikega župana. Želijo pa, da se imenuje za Slovenijo le eden veliki župan, Pašič ni ugodil, češ da je to nedopustno, ker zakon predpisuje, da morajo biti do 31. tm. imenovani vsi veliki župani. Namestnik Hribar se je razgovarjal še z drugimi

se vrnila domov, lica in ustnice črne od soka sadja, ki sva ga bila zobala; in gledal sem grmovja ostrožnic, bila so polna sadežev, mehanično sem odgrgal onega in ga vtaknil v usta; župnik je bil odprl svoj brevir in čisto tiho mrmral svoje »oremus-e«, in slišal sem iz konca aleje lopate delavcev, ki so kopali grob. Hipoma so nas poklicali, župnik je zaprl svojo knjigo in šla sva gledat, kaj tlečejo. Našli so krsto. Z udarcem motike so dvignili pokrov in zagledali smo neobičajno dolgo okostje, na hrbtu leže, ki je še, kakor se je zdelo, s svojim mrtvim očesom gledalo na nas in nas zaničevalo; obšla me je slabost, ne vem zakaj, bilo me je skoraj strah. »Glejte!« zakličje eden izmed mož, »glejte vendar, župnik ima roko odrezano, evo jel!« In pobral je poleg trupla veliko izsušeno roko, ki nam jo je pokazal. »Poglej no,« pravi drugi smeje se, »rekel bi, da te gleda in da ti bo skočil za vrat, da mu vrneš roko.« — »Ali, prijatelj,« reče župnik, »pustite mrtve pri miru in zaprite zopet to rakev, bomo drugje kopali grob tega ubogega gospoda Petra.«

Drugi dan je bilo vse končano in zopet sem se vrnil v Pariz, potem, ko sem bil izročil staremu župniku 50 frankov, da čita maše za mir duše onega, čujemu smo tako motili smrtno spanje.

radikalnimi voditelji glede udeležbe radikalne stranke pri volitvah v Sloveniji. Omogočiti je treba kandidature ministr Zupaniča v Ljubljani ali kje na deželi.

Muslimani pretiravajo v svojih zahtevah. Pašič je sprejel bivšega ministra Omeroviča, ki mu je naznanil pogoje narodnih muslimanov. Muslimani zahtevajo resort ministristva trgovine, ministra brez portfelja in državnega podtajnika v ministristvu notranjih del. Na konferenci radikalnih ministrov je nastopil ostro dr. Srškič proti muslimanskim zahtevam. Najbrže na bodo sprejeli muslimanski zahtev. Tudi SKS je odklonila vstop v vlado.

Proletarska unija je imela nove komunistične stranke, katero snuje bivši komunistični poslanec Triša Kaeferovič. Unija naj bi združila v okviru obstoječih zakonov vse socialistične skupine po skrajno levičarskem programu. Izgledi nove stranke niso veliki, ker se je položaj v onih krajih, kjer so dobili pri zadnjih volitvah največ glasov (v Macedoniji in Črnigori) znatno spremenil.

Mussolini hoče izvesti rapalsko pogodbo. Mussolini je predložil naši vladi, naj bi se sestavila v najkrajšem času paritetna komisija, ki bi medila zadržsko in reško vprašanje. Margheritske konvencije bo italijanska vlada predložila parlamentu, ki jih bo ratificiral v drugi polovici januarja. Vest o predstojeci ratifikaciji konvencij je izzvala v naših vladnih krogih veliko zadovoljstvo.

Mussolini reformira. Aktivno službovanje rekrutov po marcu 1923 bodo podaljšali od 8 oziroma 12 na 18 mesecev. Za vojaške »zračkonovce« bo vlada uvedla nekaj ugodnosti. Tudi šolstvo se bo nekaj spremenilo. Verski pouk naj tvori podlago za vest nadaljni pouk. Mussolini je pred kratkim odredil, da morajo vsi vseh šolskih sobah zopet razpela.

V Lausanni se zopet pripravajo. Na seji politične podkomisije 27. tm. so razpravljali o mosulskem vprašanju. Prišlo je do ostrih spopadov med lordom Curzonem in turškimi delegati. Turki odklanjajo angleško stališče, da spada Mosul z mosulskim vilajetom k Iraku, nad katerim ima Anglija protektorat. Nazadnje je lord Curzon še ostro apostrofiral Turke, da je v Anatoliji, ki so si jo Turki prisvojili, več Grkov kakor v mosulskem okraju Turkov. Do končnega rezultata ni prišlo.

Celjske novice.

Silvestrov večer. Celjsko Sokolsko društvo priredi dne 31. tm. v Narodnem domu Silvestrov večer z izbranim vsporedom. Razum telovadnih točk je na sporedu šaljiva enodejanka »Napoleonov samovar«, koncertne točke, petje pevskega krožka »Komsijac«, o polnoči krasna alegorija brata Benčana. Za telesni blagor obiskovalcev bo poskrbljeno. Vsi, ki hočejo v veseli sokolski družbi pričakati novo leto so dobrodošli! — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 7 Din za osebo.

Nabavljaka zadruga za javne nameščenecv v Celju naznanja, da se kristalni sladkor po 51 kron kg članom in prijavljenim nečlanom razdeli. — Dne 3. januarja 1923 ob 20. uri v ruščici sobi Nar. doma v Celju se vrši občni zbor omenjene zadruge.

Občinski svet celjski ima v četrtek 4. prosinca 1923 proračunsko sejo.

Za Celjskega Sokola je darovala vesela družba v gostilni Ludvika Plavšaka v Št. Jurju ob Taboru 420 K. Srčna hvala!

V Zvezni tiskarni v Celju je izšel priročen žepni koledarček z voznim redom v prav okusni obliki.

Brivnice v Celju bodo v nedeljo od 8.—11. ure dop. in od 2.—5. ure pop. odprte, v ponedeljek celi dan zaprte.

Opozorjamo občinstvo na razglas mestnega magistrata celjskega, v katerem se opozarjajo kadet-aspiranti bivše avstro-ogrske vojske, rojeni v letu 1900, da bodo pozvani v prihodnjem letu 1923 ob času četne šole na dvamesečno vežbo.

Strokovna predavanja v Celju. Trgovskemu društvu v Celju se je posrečilo s sodelovanjem tukajšnje drž. trgovske šole ustvariti možnost, da bo priredilo v tej zimi vrsto predavanj, katerih namen bo razširjenje, dopolnjevanje in

poglobitev strokovnega znanja naših pridobitnih slojev, osebno trgovcev in obrtnikov ter njih nameščenecv. Z nastankom naše mlade države je prišlo pri nas do cele vrste dalekosežnih izprememb, v naših gospodarskih prilikah. Reševati nam je vprašanje in naloga, ki so nam jih svoječasno »blagohotno« pridrževali. Prišel je čas, v katerem moramo biti »svoje sreče kovači« v mnogo večji meri, kakor si mislimo. Svedča mora vsak, ki se hoče uveljaviti, poznati najnovejše pojave na obzorju svojega delokroga. Neobhodno potrebno je tedaj našim pridobitnim krogom, da se v orientaciji pridno poslužujejo strokovnih časopisov, brošur in knjig. Vemo pa, da je živa beseda predavatelja neprimeroma jasnejša in razumljivejša pa tudi zanimivejša, kakor mrtva črka. Zato je naše društvo seglo po tem sredstvu. S sodelovanjem ravnatelja drž. trgovske šole je pridobilo predavatelje strokovnjake iz najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva. Na programu so za enkrat predavanja o carini, železnici, donarstvu in blagovnanstvu, kemične tehnologije i. dr. Predavatelji bodo mogli svoja izvajanja poživiti in ponazorovati s skioptičnimi slikami ter episkopičnimi in mikroskopičnimi projekcijami, kajti možno jim bo posluževati se najmodernejših aparatov, katere jim bo dala na razpolago drž. dvorazredna trgovska šola. Predavanje bo tedaj tembolj zanimivo in razumljivo. Vršilo se bo v prostorih tukajšnje drž. dvorazred. trgovske šole (Gregorčičeva ul. 9 prihl.) Prvo predavanje bo v četrtek, 4. januarja ob 20. (8.1/2 zveč.). Prdaljal bo g. ravnatelj Marinšek o bombažu in nje ga podolovanju v bombaževino.

Mestni vodovod celjski. Pri mestnem vodovodu imamo trdne križe in težave. Večkrat se je že tudi slišalo, da je celotna naprava nezadostna za mesto Celje in okolice, kojemu vodovod služi. Zadnje dni smo slišali, da se je vodovodnemu mojstru posrečilo priti na sled velikim nedostatkom v vodovodni napeljavi v območju celjske javne bolnice na Benjamin Ipavčevi ulici. Ugotovljeno je, da so dovodne cevi v bolnici močno defektne, vsled česar so šle redno dnevno ogromne množine vode v izgubo — v zemljo, istočasno ko smo vsak hip, zlasti poleti, trpeli pomanjkanje vode za najpotrebnejše. V Celju imamo gotovo mnogo velikih zgradb, kjer obstojajo mogoče jednaki defekti, noamo da se s pridnim in vestnim delom, ki ga vrši naš mestni vodovodni urad, posreči te nedostatke odpraviti.

Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju izreka tem potom najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so s svojimi prispevki pripomogli za izredno lepo božičnico, ki jo je priredila 22. tm revni mladini mesta Celja in okolice. Pod velikim krasnim drevesom je bilo obdarovanih 136 otrok s čevlji, suknom, perilom in pecivom. Mlada očesca so žarela z neprišljeno hvaležnostjo, da bodo tudi ona praznovala najlepši praznik, dan včlovečenja in rojstvo Njega, ki je tolažnik vseh bednih. Zahvaljujemo se vsem, ki so pomagali z denarjem in drugimi darovi. Zaščita je prejela: Nabralna pola g. dr. Kalanove 808.25 Din, mestna občina 1000 Din, okol. občina 750 Din, po 500 Din od drž. zaščite Celje in kraj. šol. sveta Celje-Okolica; po 250 Din od Posojilnice, Lastnega doma, Ljudske pos., Južnoštajerske hran., Ljub. kred. banke in Slavenske banke; po 200 Din od Hrvatske štedilnice, Zadrugne Zveze in Hotelske družbe; po 100 Din od g. Milana Martinoviča in g. Petra Majdiča; po 50 Din od g. V. Goligranca, g. Al. Drogenika, g. Antona Kolenca nasled. in Zvezne tiskarne; po 40 Din od g. dr. Božiča, g. K. Palka in g. K. Jezernika; po 30 Din od g. I. Dečka, g. V. Wogza, g. Hladin, Dobovičnik in g. J. Jagodič; po 25 Din g. dr. Juro Hrašovec, g. R. Diehl, g. Hönigmann, g. Junger, g. Goričar in Leskošek, g. Strupl, g. Lukas, g. Stermecki, Zveza slov. trgovcev, g. Vošnjak, g. F. Korošec, g. König, Trg. zadruga »Sloga«, g. Loibner, g. Jug in Zupančič, g. Gatej & Comp., g. dr. M. Hrašovec; po 20 Din g. D. Rakusch, g. F. W. Jarmer, g. Rebeuschegg, g. D. Bernardi, Hran. in pos. društvo, g. F. Skoberne, g. M. Vanič, g. R. Salmič, g. A. Westen, g. R. Kraupner, Del. pivovarna »Union«, g. brata Rode & Martinčič, g. Achleitner, g. Pellé, g. I. Čater, g. Zangger, g. H. Schunidt, g. V. Arko,

g. Stiger-jevi dediči, »Sanitas«, g. Rožič, g. Janič, g. Frece & Plahuta, g. dr. Schwab, g. J. Božič, g. dr. Kunst, g. Detiček, g. Močnik, g. M. Lečnik, g. T. Kudér, g. P. Bigaj, Prva jugoslov. lesna industrija, g. R. Bunc in drug., g. dr. Laznik, g. dr. Skoberne, g. K. Florjančič, g. Pajman, g. L. Putan, g. Ferant; po 10 Din g. Helena Skoberne, g. J. Majdič, Zaloga pivovarne Götz, g. Gisund, g. baron Mertens, g. E. G. Hoppe, g. Josek, g. D. Zamparutti, g. Mastanek, g. L. Petek, g. brata Battič, g. F. Vidic, g. L. Baš, g. I. Šumenec, g. J. Bovha, g. dr. Riebl, g. F. Rasch, g. dr. Karlovšek; po 5 Din g. dr. Krančičeva, g. Sanc, g. Rauch, g. H. Wuth, g. Fröhlich, g. Pauline, g. Kumerle; po 2.5 Din g. Lažič; po 1 Din ga. Orešnik, Trkalnica v Št. Pavlu 20.5 ml. platna, Pecivo (počice in finega kruha) pa so poslali k obdaritvi: gospe: dr. Božičeva, dr. Kalanova, Achleitnerjeva; Detičekova, Loibnerjeva, dr. Žužekova, Kirbišcheva, Vošnjakova ter g. Koron in Kolb jugoslov. venskih sester. — Bog povrni vsem stotero! — Iskreno zahvalo tudi g. učitelju Cirilu Preglju, ki je za ta večer mistersko izvežbal mnogobrojni mladinski pevski zbor, kateri je zapel več prav lepih, dnevu primernih pesmic. Lepo se zahvaljujemo tudi vsem drugim, ki so k tej prireditvi kaj pripomogli. Odbor.

Sestanek pripraviteljnega odbora za elektrifikacijo Celja in okolice. Danes 29. tm. je imel pripravljalni odbor za elektrifikacijo Celja in okolice svoj sestanek, na katerem se je sklenilo: Celje in okolica prevzame od fialske elektrarne tok in sicer od transformatorja v Laškem. Za napravo električnega voda iz Laškega v Celje in za zgradbo transformatorja nižje napetosti v Celju se ustanovi delniška družba s kapitalom 8.000.000 K. Ta družba naj bi sestojala iz trvdke Westen, državne cinkarne in mesta Celje. Od transformatorja v Celju naj dobiva veleindustrija to so trvdka Westen in državna cinkarna tok direktno ravno tako mesto Celje, odnosno družba, ki bi se od mesta Celja ustanovila v to svrhu, da se v mestu Celju obstoječe električno omrežje obnovi in električno omrežje v Celju in okolici razširi. Za te investicije bo treba okrog 10.000.000 K kapitala.

Ta dva sklepa se predložita mestnemu svetu v posvečevanje in končno sklepanje. Za prihodnji sestanek pripravljalnega odbora za elektrifikacijo Celja in okolice se pripravi potrebne statute za delniško družbo ter osnutek pogodbe za fialsko elektrarno. S tem sklepi je zasiguran spoj z električnim vodom iz Fale in je to prvi važen korak k uresničenju elektrifikacije.

Umrl je v petek 29. tm. ob 4. uri pop. v celjski javni bolnici v starosti 80 let celjski mestni gledališki mojster g. Karl Rupprecht. Naj v miru počiva!

Zahvala. Šolsko vodstvo okoliške deške šole in vodstvo dekljske okol. šole se najprisrčneje zahvaljujeta vsem, ki so s svojimi prispevki pripomogli, da je božičnica v moralnem kakor tudi gmotnem oziru tako slajno uspela. Čisti dobiček prireditve 4286 Din se je enakomerno razdelil na obe šoli in s tem denarjem se bodo ubogim učencem kupile knjige in druge potrebščine. Blagi dobrotniki, ki ste omogočili, da je gmoten uspeh tako lep, bodite prepričani, da ste storili s podporanjem naše božičnice veliko dobroto in da so podpore namenjene ubogi šolski mladini, hvaležno naklonjeni zneski, ki bodo obrodili mnogo dobrega sadu. Iskreno se zahvaljujemo pred vsem okol. občini, ki nam je naklonila 750 Din; nadalje gospe: Založnik, Svetličič, Gobec in Holcinger, gđc. Mihečičevi in gospodu Laporniku, ki so z nabiranjem denarja zbrali izdatne svote, kakor tudi vsem tistim trgovcem, ki so nam darovali znatne prispevke v blagu. Srčna hvala tudi celjskemu godbenemu društvu, ki je s svojim sodelovanjem pripomoglo k najlepšemu uspehu. Končno zahvala tovarišu g. Žagarju, ki je z vso vnemo, vestnostjo in natančnostjo vodil blagajniške posle. Bog plačaj njim in ostalim dobrotnikom.

Ali je to potrebno in prav? V Celju se je med božičnimi prazniki zopet producirjal nek umetnik »Blondini« na vrvi. Meščani so se zgražali nad tem, da se more tako prireditelj dovoliti o božičnih praznikih in na Glavnem trgu mesta, sploh v Celju, Krivda zadene okrajno

glavarstvo, ki kot politična oblast take vrste prireditve dovoljuje, pa tudi mestni urad, da takih «umetniških užitkov» ne prepreči, kakor hitro za nje izve. Prireditelj te umetniške predstave na vrvi so bili poleg vsega tega še tako drzniki, da so s svojimi lepaki pomazali veliko število liš in cerkve, namesto da bi se držali za plakiranje določenih plošč. — Nebote se vprašujemo: Je Celje mesto ali je najnavadnejša zakotna vas? Številna policija v takih slučajih ne vidi teh «plakaterjev», glavarstvo pa da vsakomur dovoljenje za javno produciranje, najsibo umetnik z »gugalnicami«, ali umetnik na »orgle«, najsibo se producira v sredi mesta na vrvi ali pa podi po mestu opice in medveda. Prav tako kakor v srednjem veku! — Upajmo, da se taka dovoljenja ne bodo več izdajala, ker ne sodijo v naše mesto.

Prihodnja dljaška plesna vaja se vrši v sredo 3. 1. 1923. ob pol 7. ur zvečer.

Po celjski okolici se klati neka tatinska družba, ki je vdrla, kakor smo poročali, v klet g. Sodina na Bukovem-Zlaku; pred par dnevi pa je ukradla v Lipi pri Štorah svinjo, jo zaklala in odnesla.

Kino Gaberje. 1., 2., 3. januarja 1923 se predstavlja 1. epoha prvovrstne drame ameriškega načina v 6. epohah »Človek brez imena ali Tat milijonov«.

Dopisi.

Vojnik. Pri nas ne gre brez afer in škodoželjnega obrekovanja. To je doživel tudi upravitelj tukajšnje hiralnice g. Hribnik, ki ga je doletela težka krivica, ki se v očeh naroda ne da lahko popraviti. Sodne in disciplinarne in uradne preiskave so dognale po več tednih, da so bila vsa sumničenja in obdolžitve kruto krivične. Na podlagi tega so bili upravitelju Hribniku zopet poverjeni posli uprave hiralnice v Vojniku. Bodi to dolgoletnemu marljivemu uradniku v zadoščenje, storjena krivica se itak ne da popraviti in tako težka žalitev se ne da napraviti nestorjena nikdar. Za vse one pri nas pa, ki so tako hitro na delu, kjer treba komu storiti krivico z grdim jezikom in nemožnim sumničenjem, je bila to dobra šola in nauk za življenje. Ljudje božji ne delajte krivice bližnjemu in ne sodite, dokler se niste uverili o krivici svojega bližnjega!

Petrovče. (Vlom v poštni urad.) V naš poštni urad so vdrla tatovi v noči od petka na soboto pred božičnimi prazniki. Z dieti so skušali dvigniti dobro zadržani pokrov ročne železne blagajne, enako so dvignili tudi plošče pisalnih miz, da bi prišli do denarja v blagajni in v miznicah. A predno so mogli kaj ugrabiti, jih je zraven stanujoča stranka, ki je tekla po sosede, prepodila. V ročni blagajni je bilo 400 Din gotovine in okrog 500 Din poštini vrednotnic. Razvezali so tudi že poštni zavitek s sladčicami, a tatovi niso imeli časa se polastiti sladke vsebine. Aretiranih je bilo 7 osumljencev in izvršenih več hišnih preiskav. — V Petrovčah sploh jako marljivo izvršujejo tatovi svoj posel. Tekom leta so počastili s svojim nočnim obiskom že dvakrat restavracijo g. Krevla, kateremu so odnesli denarja in blaga (ortov, prtičev i. dr.) za kakih 10.000 K. Mnogo srebrnine in zlatne so ugrabili v jeseni v gostilni g. Kodele pri kaseškem mostu. Krepčali so se brezplačno v gostilni in kuhinji Voderikovi, zama pa so se trudili vdreti v hišo g. Jeschovnikove. Da je izginilo mnogo kur, rac in puranov za praznike v nenasične tatinske želodce, je že stara ukoreninjena navada. Tatinska družba mora biti jako premetena, ker ji ne morejo priti na sled.

Klerikalna polomija v Mozirju. Ponižni Korošecov sluga, kovač je bobnal in vabil ljudi na občni zbor kmečke zveze. Število teh ljudi je bilo ogromno, z našim poročevalcem vred celih 15 vseh skupaj. Dolgo, dolgo so čakali na tuje govornike, ki pa le niso hoteli priti. V veliki zadregi je pričel na to g. kaplan hujškajoče časnike čitati. Komaj je čakal Močnik, da je prišel do besede. Ko je svojo prazno slamo omlatil, je bil ta »sijajni« shod končan. Lepo se nam je zdelo zadržanje župana Štručna. Na tem shodu niso bili navzoči poleg večine odbornikov še nekateri stari prvaki. Tako se je tudi v Mozirju pričelo daniti v glavah ljudstva.

Dnevna kronika.

CENJENIM NAROČNIKOM!

Ker so že med letom drugi listi vsled podražanja tiskarskih potrebščin, kakor tudi zvišanja mezd, bili primorani zvišati naročnino in ker se vse potrebščine zopet dražijo, prisiljeni smo tudi mi, vsaj malenkostno zvišati naročnino za naš list.

Od 1. januarja 1923 stane celoletno Din 60.—, mesečno Din 5.—.

Povišanje 1 Din mesečno je tako malenkostno, da to lahko vsak utрпи.

Kar se pa tiče doplačila za one cenj. naročnike, ki so naročnino za leto 1923 že vplačali, naj se blagovolijo za pošiljatev male difference poslužiti priložene položnice.

Upravništvo »Nove Dobe«.

Prihodnja številka »Nove Dobe« izide v sredo 3. januarja.

Volitve v narodno skupščino. Prihodnja številka »Uradnega lista« objavlja razglas pokrajinske uprave za Slovenijo o volitvah v narodno skupščino. Ukaz o volitvah v narodno skupščino je razglašen v »Službenih Novinah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« z dne 22. decembra št. 15dnevni reklamacijski rok v smislu člena 12. zakona o volilnih imenikih konča tedaj dne 6. januarja 1923, Nobena kasnejša zahteva popravka ne more vplivati na sestavo volilnih imenikov.

Poslanik Kalina siromašni deci. Poslanik Kalina je zapustil v oporoki siromašni srbski deci 20.000 dinarjev iz svojega osebnega premoženja. Beograjski odbor državne zaščite dece je porabil denar za nakup oblek, obutev in perila.

Požar v Gledališki ulici v Ljubljani. V nedeljo 24. tm. je izbruhnil požar v baraki, ki jo je postavil inž. Dukič na ogelnem gradbenem prostoru Gledališke in Gajevje ulice tik ob neki drugi hiši. V baraki so imeli poleg shrambe za orodje delavci svoje stanovanje, v katerem je bilo primitivno ognjišče. Ženska, ki im je gospodinjila, je zanetila ogenj in se nato podala na trg. Naenkrat se je začel valiti iz barake gost dim. Požar se je tako razširil, da je začelo v bližnji hiši goreti v kuhinjah in sobah. Stanovalci so hiteli nositi hišno opravo na ulico. Gasilci so ogenj tekom ene ure lokalizirali, vendar pa je voda pokvarila strop. Škoda še ni precejena, najbrže pa preseza pol milijona kron.

Velika tatvina in goljujila. Nastavljenec novosadske uradniške nabavljalne zadruge Miloslav Marković je izvršil celo vrsto tatvin in goljujil ter oškodoval zadruge za 300.000 Din. Policija je krivca aretirala.

Avtomobilska nesreča. Na poti v Zadvorje se je zaletel avtomobil splitskega trgovca Dojma Barnabova, v katerem ste se nahajali poleg lastnika tudi dve gospodični Kraus, v neki zid ob cesti, za katerim se nahaja 40 m globok prepad. Zid se je podrli in avtomobil z lastnikom vred je padel v prepad, drugi potniki so obležali na cesti. Avtomobil se je popolnoma razbil, trgovec pa je smrtno nevarno poškodovan.

Odklikovani člani zakonodajnega sveta. Ljubljanski vseučiliški profesorji dr. Gojmir Krek, dr. Metod Dolenc in dr. Anton Skumovič so bili odklikovani z redom sv. Save III. razreda.

Prvi dvorni ples se vrši dne 9. januarja 1923 na rojstni dan kraljice Marije. Prireditvev bo čim sijajnejša.

Potres na Novi Zelandiji je uničil na božični večer več krajev. Žrtev cenijo na več tisoč.

Nora požigalka. V Novem Sadu je izbruhnil v stanovanju železniškega sprevodnika Andreja Kisa požar. Ko je nastal ogenj, se je nahajala v stanovanju samo sprevodnikova soproga, ki je v trenutni zmedenosti zanetila ogenj. Požar je uničil skoro vse pohištvo in 1500 dinarjev v denarju.

Samomor večkratnega morilca. Iz Londona poročajo, da se je ruski terorist Jenkow, ki je dal za časa dveletne policijske službe dva tisoč ljudi usmrtiti, obesil.

Direkcija državnog dobra v Belju drži na prodaj sledeča semena: 15 vagonov mohara, 5 vagonov prosa, 5 vagonov grašice zimske — vse letošnji pridelek. Interesenti naj vpošljejo ponudbe z označbo cene po qu. ki bi jo plačali za pojedina semena, postavljena franko železn. postaja Veliki Manastir (Pelmonostor), na oddelek za kmetijs-

vo v Ljubljani do 12. januarja 1923. Vsak naročnik semena je obvezan, da seme, ako se dotično naročilo akceptira, sprejme ter plača za to pogojeno ceno z eventualnimi ostalimi stroški vred.

Rodbinska žaloigra. Med zakonskima Vrbinšek v Smartnem pri Kamniku je bil večer prepir. Ko je Vrbinšek prišel nekoč iz Podgorja k ženi na obisk, je ista pograbila poleno in pobila moža na tla. Cez nekaj ur je Vrbinšek izdihnil.

Mrtva novorojenčka. Med postajama Blanco in Sevnico je našel progovni mojster dva mrtva novorojenčka. Preiskava je v teku.

Samomor. Posesnik Martin Kladnik iz Brezja si je hotel na vsak način vzeti življenje. Ko je šel minuli teden v Gornji grad kupovat usnje, so ga našli nad vasjo Žaga obešenega na svoj paš in ko je visel si je še pognal iz revolverja kroglo v glavo.

Krka usiha. Že od početka novembra usiha reka Krka, ki tudi vsled deževja ni prav nič narasla. Ljudstvo pripisuje ta pojav praznovorju.

Požar v Kraljevicu. Ogromen požar v tamkajšnji ladjedelnici je povzročil deset milijonov kron škode. Ogenj je bil najbrže podtaknjen. Oblast je uvedla preiskavo, da se pride na sled zločinem.

Velik požar je izbruhnil pred par dnevi v manufakturni trgovini Petra Tavolata v Trstu. Trgovinski prostori in velika skladišča so popolnoma opustošeni. Škoda se čeni nad dva milijona lir. Krita je večmoma z zavarovalnico. Kako je nastal ogenj, ni znano.

V pretepu umorjen. V neki gostilni na Fužinah pri Ljubljani sta popivala na sv. Štefana zidar Franc Suran in delavec Ivan Škerjanc. Na poti proti domu sta srečala vojaka Franceta Pečarja iz Studenca. Vsi trije so bili nekoliko vinjeni in vojak je zaklical »auf biks«. Delavca sta mislila, da jih Pečar pozivlja na boj in začel se je pretep. Vojak je dobil več sunkov z noži. Težko ranjenega so prepeljali v garnizijsko bolnico, kjer je kmalu umrl. Napadalca je policija aretirala.

Planinski koledar za 1. 1923 je izšel že v ponatisu ter se dobi v Celju v trgovini Goričar & Leskošek. Zunanji naročniki naj se obrnejo direktno na založnika Brunon Rotter v Mariboru, Krekova 5, ter je tudi ponatis že skoraj razprodan.

Dr. Friderik Delitzsch je umrl te dni pri svojem sinu v Langen Schalbach v starosti 72 let. Profesor Delitzsch je bil znan raziskovalec mezopotamske kulture sfere. Njegov študij klinopisov je prinesel veliko razjasnila v asirsko zgodovino. Znamenita je njegova knjiga »Bibel und Babel«.

Razne vesti.

Sam sebi popravil smrtno orožje. Pariškemu muzeju je bil nedavno izroččen giljotinski nož, o katerem se glasi, da je odrezal glavo kralju Ludoviku XVI. Ta nož je bil v posesti rabljeve dolgo vrsto let ter je prehajal od rablja na njegovega naslednika in tako naprej. Leta 1893. pa je bil ta nož prodan nekemu belgijskemu starinarju za vsoto tisoč in dvesto frankov. Izza onega časa naprej je ostrina večkrat menjala gospodarja ter postala končno last nekega Francoza, ki jo je sedaj poklonil muzeju. Nekoč so domnevali, da so rabili ta nož pri obglavljenju Ludovika XVI. in tudi Marije Antonijete, a ugotovilo se je, da so ga rabili le enkrat, namreč pri obglavljenju kralja. O Ludoviku XVI. se glasi, da je sam izumil obliko noža, katerega so rabili pri njegovem usmrčenju. Prvotni nož je imel pravokoten rob. Kralj Ludovik XVI., ki se je v prostih urah rad pečal z mehaniko in kovaštvom, je takoj videl, da zadene nož, ki pade navzdol vodoravno, na preveč odpora. Setoval je torej izumitelju giljotine, naj napravi ostrino skoro trikotno, da bo en konec ostrine najprvo zadel na odpor. Na ta način je izpopolnil kralj Ludovik XVI. sam giljotino, ki je pozneje odrezala tudi niemu glavo.

Čaša iz mrtvaške lobanje. V Londonu se je potom družbe prodala zanimiva čaša. Ta čaša je narejena iz gornjega dela človeške lobanje. Pred sto leti je bila čaša last lorda Byrona. Lobanjo, iz katere je čaša narejena, je našel pesnik v vrtu neke opatiije v Newsteandu. Byron, ki je znan po svoji ekscentričnosti,

je z vso gotovostjo trdil, da je to lobanja nekega veselega človeka ter je dal napraviti iz nje čašo, iz katere je pil vino. Pesnik je tej čaši posvetil tudi nekaj svojih stihov.

Dolgo ime. Na londonski univerzi je tetos vpisan mladi dijak s Ceylona, ki se imenuje: Nanayakkorazodakandarrachchige Harmaims de Silva Whesekera. Tega imena si že sedaj gotovo nihče ne zapomni, kaj bo pa še, če določne razne akademične titule?

Podgane v Berlinu so se tako razmnožile, da je policija odredila dva dni, ob katerih se mora povsem mestu napraviti lov na podgane ter je izdal v to svrhu posebna navodila za zatiranje teh nadlog. V zadnjem času se je namreč pojavilo toliko podgan, da so v nevarnosti vse zaloge živih bodisi v skladiščih, kletah ali zasebnih shrambah.

Čemu samomorilci? Neki francoski statistik je preiskal 7000 samomorilskih slučajev. Zakaj, čemu so se sami umorili? Kakor povsod, je tudi na Francoskem največ samomorov zaradi bede. Med 7000 je bilo 905 moških in 511 žensk, ki so se usmrtili iz bednosti; 728 moških in 524 žensk zaradi sporov v obitelji, 322 moških in 233 žensk zaradi nenadne izgube imetka, 300 slučajev zaradi nesrečne igre (razdeljeni enako na oboje spola), 283 moških in 208 žensk zaradi alkohola, 157 žensk in 97 moških zaradi nesrečne ljubezni in 410 žensk ter 122 moških zaradi užalenja časti in ponosa. Ta statistika kaže, da je ženska močnejša v prenašanju bede, da pa je občutljivejša za čast in ponos. Moški so nagelji v obupu in občutljivejši za usodne udarce; dasi je moških krepkejši po telesu, odločnejši v energiji in volji, je vendar slabotnejši nego ženska v nesreči, obupu in tudi v zvestobi omahljivejši. Zato je ženska boljša tolažba nego moški ter odpornejša proti telesnim in duševnim bolestim, dasi je nežnejša in šibkejša. Čudno je, da statistik ne navala, koliko je slučajev zaradi neozdravljivih boleznih in zaradi nezgodnosti. Zato statistika ni točna ali je pa nejasna. Čemu se more ljudje sami? Da bi ušli bolesti, obupu. A kdo ve, kaj ga čaka po smrti? Kdo ve, da je tam res svet, poln mira, dobrote in lepote? brez bolesti in žalosti, brez skrbi in boja? Kdo ve, če ni našla življenje boljše nego najlepša smrt. Ne vemo, a vsi upamo, da bo po smrti še lepše — najtrdnjeje pa upajo samomorilci.

Povratek Shackletonove ekspedicije. Kakor znamo, je po smrti raziskovalca Shackletona prevzel povelstvo na ladji »Quest« Frank Wild in je nadaljeval ekspedicijo. Te dni se je »Quest« vrnil v London, in Wild je dal novinarjem nekatere izjave o uspehu ekspedicije. »Quest« je dopekla v področje Ederby, in je ekspedicija dosegla najjužnejšo točko, ki je doslej sploh bila dosežena. Major Wilkins, biolog ekspedicije, je tam na otoku Gough odkril posebno vrsto ptic, sličnih našim ščinkavcem, in drevesa, ki so podobna akacijam. Zanimive so bile vesti, ki jih je sprejemal brezžični brzojavni aparat. Nekega tedna je ladja popolnoma zamrznila in posadka je izgubila vsako nado, da bo mogla odoleti pritisku ledene mase. Tedaj so nenadno sprejeli iz San Franciska, torej 15.000 km razdalje, brezžično vest, da je Lloy George zapretel z demistijo. Istočasno so sprejemali tudi vesti, poslane iz Nauena. Neobičajno so se ekspedicije dojmiili tzv. »čvrsti valovi«, gibanje ledenih mas. Ko je nekateri izmed posadke igrali na ledeni morskii planoti nogomet, so gledalci opažali, da so se igrači neprestano zibali, in tega sam niso niti občutili. To zibanje je povzročilo gibanje leda na morskii površini.

Raca in školjka. Pripetilo se je v Issaquah, Wash. Mali otroci, ki so se igrali tekom odmora pred šolo, so opazili divjo raco, ki je vidno letala z velikimi težavo in bila naposled prisiljena sestiti na tla. Tekli so za njo in jo ujeti. Niene noge se je tesno držala tri palce velika školjka. V jezeru Washington, ki leži štirinajst milj od tam, živijo take školjke. Lahko je uganiti, kako je raco doletela nesrečna nezgoda. — Brozgan je po plitvi vodi ob kraju in stopila v odprto školjko, ki se je seveda takoj stisnila.

Župnik krvnik. V Orrie Cross je bil obešen v jetnišnici, kjer je bil pred tednom njegov morilni sodrug istotako n-

smrčen. Sheriff okraja Polk. Robb je v obeh slučajih po vseh pravih izvršil usmritev. Robb je bil za časa vojne kaplan 168. pešpolka in do pred malo časa župnik Urbandske Federated v Des Moines. — Obadva hudodelca sta bila obešena radi roparskega umora.

Cela hiša — za enega prašiča. Izobno valutno kupčijo je nevede napravil te dni neki domačin iz Frankenhau-sena na Nemškem. Pred pol leta je kupil od neke stavbene družbe hišo za 47.000 mark. Domenili so se, da bo hišo plačal v obrokih. Prav posebno se mu s poravnavo njegovega dolga ni mudilo, dasiravno mu je postajalo precej vroče, ko je opazal, kako pada marka in kako raste draginja. Toda ravno to padanje marke in naraščanje draginje ga je — kakor tudi mnogo drugih — napravilo bogatega. Ko je pred štirinajstimi dnevi hotel plačati dospeli obrok, je prodal enega izmed dveh prašičev, ki ju je zredil doma. Ni si težko prestavljati veselje moža, ki je dobil za to prase se 48.000 mark, tako da je lahko plačal celo hišo, pa mu je še ostalo 1000 mark.

Ljubezniv soprog ali vrednost eskonske žene. V Gothi na Nemškem je nekemu meščanu izginila njegova botiša polovica. Mož pa se vsled tega ni set niti obesiti niti streljati, ampak šel je v redakcijo nekega lista ter prosil za stedečo objavo: »Ker se je izgubila moja nad vse ljuba žena, splošno poznana ga. Klopsch, razpisujem s tem nagrado 1000 mark onemu, ki jo najde in — obdrži!« Gospa Klopsch je morala narediti pač lep obraz, ko je čitala anonco svojega preljubeznivega moža, zlasti še, ker 1000 mark danes ni ravno velika vrednost.

Okostje zlatoiskalca. V Woodinvilleu v Ameriki so našli okostje nekega nepoznanega zlatoiskalca. Poleg okostja so dobili posodo za izpiranje, kakršno rabijo zlatoiskalci, ko iščejo dragoceno rudno v blatu in pesku rek ali potokov, nadalje kramp in lopato, oziroma je tiste dele, katerih ni še rja uničila. Glavna stvar pa je bila mala steklenica napolnjena z zlatimi nugeti. Naidba je povzročila velikansko razburjenje v okolici. Vse je drvelo v bližnje potoke, da si osvojijo posamezne dele in jih zavarujejo z mejniki. Po stanju okostja se sodi, da je neznan zlatoiskalec umrl pred osmimi ali desetimi leti.

Gumijev jezik ima pa lahko govori. Moderna kirurgija je zopet dovršila novo posebnost na svojem polju. Francoski listi poročajo na dolgo in široko o novem čudežu. Neki veteran iz zadnje vojne po imenu Vialla je tekom bojev pri Verdunu izgubil jezik in z njim vred spodnjo čeljust. Zdravniki so ga pa v Val de Grace bolnišnici zopet popravili. Napravili so mu umetno čeljust, umetno nebo v ustih in h korenu jezika so prišli jezik iz gumija. Delo je bilo izvršeno tako popolno, da more mož sedaj govoriti, kakor da je povsem normalen.

Kadar mrtvec oživi. V Corsicani v Ameriki je umrl 26letni črnc, katerega je potem shranil neki pogrebnik, ki je bil tudi črnc. Šest tednov je bilo truplo pri njem predno so se zglasili pokojnikovi sorodniki. Pogrebnik je seveda zahteval, da se mu plača za oskrbo in hranitev mrtliča, sorodniki so pa hoteli truplo, plačati pa niso hoteli. Pogrebnik ni hotel dati trupla in tako je zadeva prišla pred mirovne sodnika. Obe stranki sta najeli advokate. Sodnik je zahteval, da se pripelje na sodnijo tudi truplo mrtveca. Zgodilo se je tako in mnogo ljudi je prišlo poslušat čudno obravnavo. Ko je bila debata med advokati najhujša, se mrtvec nenadoma zgane in vpraša navzoče, čemu se tako pripravajo za prazen nič. Ni mogoče popisati, kaj je temu nedolžnemu vprašanju sledilo. Gledalci niso imeli časa, da bi iskali vrata nego so v groznem strahu poskakali na prosto kar skozi okna. Sorodniki so potem dobili tožbo. Umevno je, da je vso stvar vprizoril neki burkež, ki se je dal nesti na sodišče namesto mrtveca.

Izvozne carine na svinje. Ministrski svet je določil na seji od 23. dec. nastopne carine za svinje: Na žive svinje čez 70 kg težke 600 Din po komadu ali 450 Din od 100 kg. Žive svinje do 70 kg žive teže se ne smejo izvažati. Na zaklane svinje se plača 400 Din od 100 kg, na sveže in na soljeno svinjsko meso 150 Din od 100 kg, na svinjsko mast in slanino 600 Din od 100 kg. Srca, pljuča, ledvice in jetra se carinijo kot sve-

že meso. S to novo carino so žrtvovali interese domačih konzumentov interesom izvoznicarjev. Cene se bodo zopet dvignile in zlasti bo trpela produkcija masti, ki se bo izvozila z živimi svinjami.

ZAHTEVAJTE V VSEH GOSTILNAH IN KAVARNAH RAČUNSKE LISTKE CMD!

Turistika in šport.

Zimski sport v Bohinju. Priprave. Znano bohinjsko sportno sankališče na Bohinjsko Bistrico je letos v profilu na eliptično obliko korenito popravljeno. Vsi ovinki so se nasuli, jarki in konte izjednačile, ob sankalni progi se nahajajoče skale in druge ovire razstrelile in odstranile. Dolžina sedaj popravljene sankališča znaša okrog 1000 m, za tekme pa se bo skušalo pripraviti tudi še zgornji del, tekmovalcem dobro poznano »S« globačo. — Ob sankališču nahajajoča se, razpadajoča okrepčevalnica je bila tudi za silo popravljena, prihodnje leto pa se postavi nova, udobnejša.

Smučarska vel. skakalnica na Kozjaku nad sankališčem. Odstranili so se razni terenski nedostaki, pod skakalnico se je vesina izravnala, ob cesti na sankališče pa se zgradila mala skakalnica za vežbanje v pričetnih vajah v skakanju. Smučarje še posebno opozarjamo, da je končno vendar enkrat omogočen boljši pristop in sestop od Brda nad Bistrico, mimo sankališča na Rovte, ker je bila ondotna ovirajoča gošča deloma presekana. Prihodnje leto se bo skušalo še nadalje potrebiti ta gozdni pas in ga docela očistiti gošče, da bo tudi pri tekmah odprt gladek tir naravnost do Bohinjske Bistrice.

Smučarski tečaj JZSS je določen na termin od 6. 1. — 14. 1. 1923 in upamo, da bo Bohinj pravočasno odpravil tudi še zadnjo zapreko in pripravil vsaj do tega časa tudi — sneg. (TPR)

Prosveta.

Krojaček - junaček.

(K premijeri v Mestnem gledališču v Celju, dne 19. decembra.)

Eno najdelikatnejših poglavij dramaturgije tvorijo mladinske igre. Zahtevajo poseben milje, svoje vrste poglabljanje in zelo dobro kreacijo. Za otroka ni »vse dobro.«

Otrok je fin, skoro bi rekel instiktiven kritik in apercipira dobro in slabo intenzivneje nego odrasli. Ta moment pa daje mladinskim igram glavno važnost in smoter.

Igra v tem miljeju, kakor se je odigrala te dni v tukajšnjem gledališču, ni nudila otrokom, katerim je bila predstava namenjena, onega zunanega učinka in notranjega zadovoljstva, ker je bila podana premalo pravilno bajno in otroški duši premalo primerna. Tempo igre je bil premalo živahen, govorilo se je o splošnem nepravilno in premalo razločno. Brez izrazite potrebe naj se ne govori v narečju, ker je vendar gledališče oni hram, kjer se naj najvišji meri goji leposlovni oziroma oderski jezik. Scenerija bodi dejanju primerna in krepko potčrtana, da postane otroku kraj dejanja takoj jasen. Maske naj bodo otroški predstavi primerno markantne, kostumi estetičnemu čutu, okusu in stilu primerni (ne n. pr. triko z visokimi čevlji itd.) Scene na živahno menjavajo, nastopi bodijo eksaktni. Otroške igre morajo biti temeljito naštudiane, da slabo uprizorjena prireditev otroka ne razočara v njegovi bujni fantaziji, ker je v tem slučaju igra svoj glavni cilj že a priori zgrešila.

Igra »Krojaček-junaček« ni prvovrstno mladinsko delo in je mestoma celo banalna. Pisana je v robatem, materijalističnem germanskem stilu.

Predstava ni imela režiserja torej je bila zidana na enaki podlagi. Kljub temu so posamezni dobro odigrali svoje vloge. Prav dober je bil Kralj Slobodan, ki ga je podal s pravilnim razumevanjem in patuzom g. Pfeifer. Izborn v maski in igri krvoločnega kapitana Goljata je bil g. Drogenik. Za smeh so skrbeli baron Kozorog (g. Perc), Špicabrij (g. Reš), tolovaja Ali in Murfi (gg. Čepin in Grobelnik), Gdč. T. Mirnikova (Fridolin) nas je prijetno iznenadila v njeni prvi kre-

aciji s primerno odersko sigurnostjo in elegantnim nastopom. Še nesigurnost v melodaciji, kakor deklamatorično izgovorjavo bo sečasoma ogladila in gotovo bo še dosegla lepe uspehe na našem odru. Vsekakor pa kaže igralški talent, katerega naj nikakor ne omalovežuje. Simpatična je bila sicer gdč. Vorbachova kot Narcisa, a kraljčina, posebno tako trdosrdna, mora uplivati v prvi vrsti majestetično. Dvorni dami (gdč. Pavlinčeva in Ušenova) sta imponirali z dostojanstvenim nastopom. Tudi ostale vloge so bile kolikor toliko dobro razdeljene.

Balet je bil fin, žal da ni bilo enotnosti v popolnosti oblek, kar pri mladinskih igrah ne more uplivati estetično. Ples bi prišel do večje vejjave, ako bi bil primerno iluminiran.

Dramatično društvo razpolaga z izbornimi močmi treba je le krepkega in vztrajnega dela.

St. Gradišnik

Zbirka zakonov VIII. snopič. Zakon o državnem svetu in državnih sodiščih. Zakon o volilnih imenikih. Zakon o ministrski odgovornosti. Zakon o izpremembah v zakonu o občni upravi. — V Ljubljani 1922. Založila Tiskovna zadruga. Cena 5 Din, po pošti 50 para več. Pravkar so izšli v VIII. snopiču Zbirke zakonov, ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, zgoraj naštetih zakonov od katerih je zlasti zakon o volilnih imenikih baš sedaj zelo aktualen za naša županstva.

L. Andrejev, Povest o sedmih obešenih. Poslovenil Josip Vidmar. Prevodna knjižnica 8. zvezek. V Ljubljani 1923. Založila Tiskovna zadruga. Str. 150. Cena broš. knjigi 13 Din, po pošti Din 1.50 več. Povest o sedmih obešenih je posvečena spominu velikega Tolstoja. V njej so popisani z veliko napetostjo zadnji trenutki petih revolucionarjev in dveh zločincev predno jih obesijo. Tema je zajeta iz življenja revolucionarjev. Knjigo, ki se jako gladko čita, najtopleje priporočamo.

Fr. Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka. V Ljubljani 1923. Založila Tiskovna zadruga. Str. 100. Cena vez. knjigi 15 Din, po pošti 1.50 Din več. V slovenski mladinski književnosti ni knjig, ki bi bile tako priljubljene, kot so Tolovaj Mataj ali Pravljičice, ki jih je spisal Milčinski. Sedaj nam je vnovič obogatil našo mladinsko literaturo z Zgodbami kraljeviča Marka, v katerih nam z le njemu lastno šegavostjo in živahnostjo podaja 19 pripovedk o Kraljeviču Marku. Knjigo je okrasil S. Šantel. Priporočamo jo prav tople.

Ivan Bizjak:

PRAVIČNA RAZDELITEV DAVKOV.

Državna, oblastna, srezna, kakor tudi občinska uprava, ako hoče delovati za dobrobit jam podrejenega prebivalstva, mora samoosebiti umevno imeti temu primerne dohodke, koje črpa iz različnih davkov. Pri nalaganju davkov pa nastajajo razna mnenja političnih grupacij, koje se skušajo z različnimi nazori pri prebivalstvu uveljaviti. To razširjenje raznih nazorov imenujemo politiko. Danes ko šteje glas volilca, navadnega delavca, toliko kakor glas inteligenta ali bogataša, je popolnoma razumljivo, da se skuša vsaka politična grupa masi prikupiti in svojo stranko razširiti s tem, da hoče prevaliti davke na posedujoče, to je one, ki se jih imenuje kapitaliste. Kako pa naj bi se nalagal davek, da bi zadel res kapitaliste? Ta problem je tako težko dosegljiv, da ga do danes še ni nobena država, pa tudi ne taka, koje ima v rokah proletarska vlada mogla rešiti. Vse trditve, da naj se odstranijo neposredni davki in vpeljejo posredni davki, koji ne zadevejo proletarijata, so in ostanejo fraze, s kojimi se da le nerazsodnega človeka farbat. Vse to so le operacije različnih delov bolanega telesa, v kojem se prelika nezdrava kri in katerega se ne da popolnoma nikoli ozdraviti. Naj se nalože še taki navidezno posredni davki, vendar zadenejo vsikdar neposredno splošni narod. Vzemimo nekaj primerov: Ako bi se odpravil neposredni davek na kruh ali moko, ali druge deželne pridelke, naiožil pa bi se donos tega davka posredno na zemljišče, bi stala moka ozir. kruh ravno toliko, ker bo kmetovalec, ozir. agrarec prevalil ta posredni davek zemljišča na odjemalca njegovih produktov, to je na konz-

umenta, isto vajo pri vinu, pivu, kakor industrijskih izdelkih. Ali se obdavci tovarnarja posredno ali njegove izdelke neposredno, to je čisto vse eno, blago bode ravno toliko stalo. Brezdvoma je res najpravičnejša razdelitev davkov procentuelno navzgor, po dohodnini. — Glavni problem pa bi moral biti štediti z javnim denarjem. Zapravljivec javnega premoženja bi se moral postaviti na pranger! Javno premoženje naj bi se uporabljalo le za napredek in izobrazbo naroda. Vrata bi se moralo pokazati kandidatom za časa volitev, koji se ne izkažejo kot varčni in delavni gospodarji. Kako naj se zaupa javno premoženje poslancu, ki leži doma, a vleče nepravilne dietle! Ako bi bili vsi poslanci delavni, brezdvoma bi bila naša država že drugače konsolidirana kakor je. V celjski občini se je uvedel davek na najemnino. Ta davek je skrajno krivičen in sicer zato ker ravno malo obrt najteže zadene. Obrtni lokal obdavčiti tako kakor trgovski lokal, je brezdvoma krivično, kajti obrtnik šele svoje proizvode producira, je torej dohodek počasnejši, kakor pri trgovcu, ki črpa svoje dohodke iz kalkulacije. Obrt je brezdvoma najpotrebnejši faktor v državi in vendar se ravno obrt najhujše zatira. Vse davke se vali v največjem odstotku na obrt in vse naredbe so proti obrti naperjene. Kaj je temu krivo? Krivo je obrtništvo samo, ker se ni ob pravem času zavedlo, se združilo in se borilo proti krivični razdelitvi davkov. Vsak pošten patrijot hoče dati državi kar je državnega, brez dvoma pa mora isti državi največ prispevati oni, ki največ iz naroda črpa. Najpravičnejša razdelitev davkov je torej navzgor po dohodnini.

Narodno gospodarstvo.

SPLOŠNE DOLŽNOSTI DAVKOPLAČEVALCEV V I. ČETRTLETJU 1923.

(Konec.)

IV. Jamstvo za dohodnino.

Industrijski obrati, ki so na podlagi jamstva za dohodnino, uveljavljenege s čl. 155, št. 4. finančnega zakona za leto 1922./1923. pobrali dohodnino od izpremenljivih službenih prejemkov svojih nameščencev, so zavezani v IV. četrtletju 1922. pobrane zneske odpremiti davčnemu uradu do 14. januarja 1923 s posebnim izkazom v dveh izvodih.

V. DAVEK NA POSLOVNI PROMET.

a) Davkoplačevalci, ki so zavezani plačevati davek po knjigi opravljenega prometa (razun podjetij, zvezanih javni računodajci, vsi obrati in podjetja, katerih promet je v minulem letu presegel 360.000 Din) so dolžni plačati davek na poslovni promet za IV. četrtletje 1922 do 30. januarja 1923 in hkratu predložiti prijavo ali z uporabo stare tiskovine, kjer so še na razpolago, ali po vzorcu, objavljenem v razglasu delegacije ministrstva financ z dne 22. maja 1922 A I 6/3 (Uradni list z dne 3. junija 1922, št. 59). Zamudniki se še posebe opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene ter rednostnih glob. Kdor vložil nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

a) Davkoplačevalci, katerih promet ni v minulem letu presegel zakonito določene meje 360.000 Din, niti ni bil manjši od 15.000 Din so zavezani na splošni poziv in v določenem roku vložiti prijavo o prometu, opravljenem v minulem letu. Roka za vložitev finančno oblastvo še ni objavilo, bo pa predvidoma objavljen v I. četrtletju 1923.

Ako se za te prijave uporabi stara tiskovina, jo je dopolniti za promet, opravljen z državo, od katerega se plačuje davek že ob izplačilu pri državni blagajnici, z besedilom vzorca, objavljenega v gornjem razglasu finančne delegacije.

Kdor ne predloži pravočasno prijave, izgubi pravico pritožbe in mu davčni odbor oceni letni promet po lastni vednosti in podatkih.

VI. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1923 dospejo v plačilo direktni davki za I. četrtletje 1923. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. februarju 1923 prisilno iztirjati in zaračunati poleg 6°/₁₀ zamudnih obresti še za opomin 4°/₁₀ tirjanega zaostanka.

VII. Vojaška taksa.

Vsi vojaškotaksní obvezanci se morajo tekom januarja 1923 zglasti pri

tisti občini, v kateri imajo dne 1. januarja 1923 svoje bivališče - Vojaškotaksna obveznost traja do dovršenega 45. leta.

VIII. Takse.

Dne 15. januarja 1923 dospejo v plačilo takse, ki se perijodično plačujejo za stalne objave ali reklame, za pravico da se točijo pijače pod milim nebom, za pravico, da se točijo pijače v baraki, za biljarde, za avtomobile, za fija-kerske vozove, za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih. (tar. post.: 2, 64, 65, 98, 100 in 214.)

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Štev. 4407/22.

Razglas.

Na podlagi dopisa komande vojnega okrožja Celje, br. 36992 z dne 13. XII. tl. se razglašajo:

Gospod minister voine in mornarice odredi je pod Pov. E. Dj. br. 17765 od 23. XI. tl., da se vsem onim, ki so rojeni v letu 1900 in dokažejo, da so v bivši avstro-ogrski vojski izpolnili pogoje po točki 1 b) člen 8. zakona o ustroju vojske ter pridobili naziv kadet-aspiranta, to prizna v odslužene kadrovskega roka s pridržkom, da se v prihodnjem letu 1923 pozovejo ob času četne (baterijske, eskadronske) šole na 2 mesečno vežbo in to pred provedbo v dotični čin v smislu odredbe F. Dj. broj 15442 od 14. VIII. 1921 (službeni vojni list stran 17807).

Kedaj in kam se bodo pozvali na 2 mesečno vežbo, odredil bo inšpektor odgovarjajočih vrst orožja.

Vsi oni, ki pridejo po prednjem v poštev se pozivljajo, da takoj vložijo prošnje pri pristojni voj. okrožni komandi za priznanje v bivši avstro-ogrski vojski odslužene dobe na kadrovski rok.

Prošnji se imajo priložiti dokumenti iz katerih je razvidno, da so resnično v bivši avstro-ogrski vojski izpolnili zgoraj navedene pogoje ter imeli čin kadet-aspiranta.

Na podlagi vložene prošnje se bo de prošilec pozval na 2 mesečno orožno vajo, seveda samo tedaj, če bo dokumentarno dokazano, da je izpolnil zahtevane pogoje.

Pripomni se, da se točka 1. b) člen 8. zakona o ustroju vojske glasi:

Za dijake in dovršene dijake univerze, visoke šole, gimnazije, realke, bogoslovja, učiteljske, trgovske akademije, višje trgovske šole, beograjske trgovske omladine, državne poljedelske in obrtne šole in njim jednake šole v inozemstvu.

Opomba: Po naredbi F. Dj. broj 11058 od 15. XI. 1913 se na dijaški rok rekrutujejo samo oni dovršeni dijaki gimnazije in realke, kateri so jih popolnoma dovršili, a ne oni, kateri so poedine razrede dovršili, pa šole zapustili in se posvetili drugemu poslu.

Dovršeni dijaki medicinski služijo ravnatoko v kadru 12 mesecev pri botniških četah in so dolžni, da položijo po odsluženi predpisani izpit za čin rezervnega sanitetnega poročnika.

S tem skrajšanim rokom se morejo okoristiti tudi oni dijaki, kateri po dovršenem šolanju niso takoj rekrutovani ali so rekrutovani pa niso mogli vstopiti v vojsko zato, ker so bili zadržani z boleznijo ali začasno nesposobnostjo.

Vsi ti morejo i preje vstopiti v kader, da odslužijo svoj rok, samo ako so dopolnili najmanj 18 let in so sposobni za vojsko.

Rednim dijakom visoke šole, univerze in raznih drugih šol v inozemstvu, kakor tudi dijakom učiteljskih in bogoslovja doma, katere bi rekrutovanje zahtevalo ob pravem času šolanja, more vojni minister odložiti vstop v kader do dovršitve teh šol. Toda to odlaganje ne more biti daljše nego do dovršenega 25. leta, razen posebnih slučajev, katere more odložiti vojni minister.

Vsi dijaki navedenih šol se morajo poslužiti te pravice samo tako, da za časa službe v kadru položijo izpit na čin rezervnega častnika, kadar se odpuste in, da se v prihodnjem letu pozovejo na dvomesečno vežbo za časa četne šole, predno se imenujejo v dotični čin.

MESTNI MAGISTRAT CELJSKI,
dne 27. decembra 1922.

Zupan: dr. Hrašovec s. r.

Srečno in veselo Novo leto

želi svojim strankam

Zvezna tiskarna
in knjigoveznica

Veselo in srečno

NOVO LETO

želi vsem naročnikom in prijateljem

Uredništvo in Upravištvo
„NOVE DOBE“

Srečno in veselo
Novo leto!

želi

Karol Pajk,

manufakturna in modna trgovina.

Srečno Novo leto!

vsem cenj. odjemalcem

Matija Esih,

mesar na Bregu.

Srečno in veselo Novo leto želi

Neti Kunšek

trgovina galanterije in perila
Celje, Ljubljanska cesta št. 1.

Veselo novo leto!

želi vsem svojim cenj. strankam

Fr. Karbeutz

manufakturna in modna trgovina

Celje,

Kralja Petra c. 3.

SREČNO IN
VESELO
NOVO LETO

želi svojim cenj. odjemalcem

Jakob Kovač

civilni in vojaški krojač
Celje, Za kresijo št. 6.

Srečno in
veselo
Novo leto!

želi vsem svojim cenj. naročnikom

Franjo Dolžan,

stavbeno in galanterijsko kleparstvo.

Srečno in
veselo
Novo leto

želi

Anton Oražem,
krojaški mojster.

Srečno in Veselo
Novo leto!

želi

Ivan Lauter,

izdelovanje vsakovrstnih moških in
ženskih čevljev.

Srečno in veselo
Novo leto 1923

želi

Modni salon
Josip Tomažič

Celje, Glavni trg št. 10.
Diplomiran v inozemstvu. Odlikovan
s častno diplomom v Mariboru.

Srečno in veselo
Novo leto!

želi

Ivan Beuc, zlatar.

Veselo novo leto!

želim vsem svojim cenj. strankam

Marija Dergas

izdelovanje perila,
Celje, Gosposka ulica št. 17.

Veselo in srečno
Novo leto

želi tvrdka

M. Rauch.

Gostilna ali kavarna

se sprejme v najem ali na račun, proti vložitvi kavcije. Ponudbe na upravo lista. 1

Objava.

Franz Gnamuš, posestnik in trgovec v Št. Janu pri Dravogradu objavljam, da moj brat Alojzij Gnamuš ni pooblaščen v mojem imenu sklepati pogodbe in odklanjam za istega vsako plačilo.

Franz Gnamuš.

Srečno in veselo
Novo leto!

želi

Franc Likar,

Gaberje, trgovina s čevlji in
čevljarskimi potrebščinami.

Srečno
in veselo

Novo leto

želi vsem cenj. gostom

gostilna Plevčak, Gaberje

Srečno in veselo
Novo leto!

želi vsem cenj. odjemalcem

Maks Zabukošek,

krojaški mojster v Celju.

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem cenjenim gostom

gostilna „WILSON“.

Srečno
in veselo
Novo leto!

želi

Anton Lečnik, zlatar.

Naznanilo.

Vsem trgovcem, modistkam in cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril zalogo s klobuki in slamniki v Celju, Gosposka ulica št. 4. 45-41
Franc Cerar,
tovarna klobukov in slamnikov v Domžalah

SALAME

prve vrs te
nova roba

povsem zrela
se dobiva
povsod!

I. hrv. tvornica salam,
suhega mesa in masti
M. Gavrilović
sinovi, d. d.
Petrijnja.

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenj. gostom gostilna

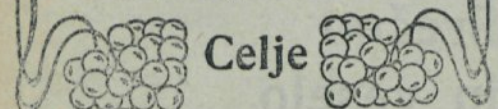
GSUND

Srečno in veselo Novo leto

vsem svojim c. strankam želi

Stojan Holobar

slikar, Kralja Petra cesta

Celje

Obl. konc. posredovalnica
za promet z realitetami:**Anton P. Arzenšek**

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu
zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in
malih posestev, industrijskih podjetij
itd., itd. vestno in točno. 45-28**Ant. Lečnik**O urar in juvelir O
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 38

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem

Janko Božič, Celje

Srečno in veselo

vsem svojim

NOVO LETO

cenj. gostom

Hotel „UNION“
CeljeRestavracija in kavarna
Zdravilišče
Rogaška Slatina

Veselo in srečno Novo leto

želim vsem svojim cenj. odjemalcem

Karol Mantel,

slašničar, Ozka ul. 3, Celje.

Srečno Novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

LUĐOVIK PETEK, špeeerija kolonijala, Celje

Srečno in veselo Novo leto želi

vsem svojim cenj. dosedanjim in novim naročnikom

Vaclav Schram

izdelovanje glazbil

CELJE

Kralja Petra cesta 14

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim strankam

F. PELIKAN

fotograf

Celje

1923

Mnogo uspeha v Novem letu žili svojim trgovskim prijateljem in abonentom:

J. ZORMAN-ovo anončno in reklamno podjetje,

(Commercial and Private Information)

Ljubljana, Gledališka ulica 2.

Telefon št. 231.

1923

Hranilnica mestne občine Celje

naznanja svojim vložnikom, da obrestuje od **1. januarja 1923**
naprej hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu po **5%**oziroma (vezane) po **5½** in **6%**

Večje in trajne vloge po dogovoru tudi višje.

Upravni svet.

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

električno podjetje **JAKOB PAJK**

Srečno in veselo Novo leto želi

vsem svojim cenj. odjemalcem

prekajevalnica **Ludvig Junger**

Prešernova ulica, Celje.

Veselo in srečno Novo leto

želim vsem odjemalcem ter se priporočam za nadalje

Martin Orehovckrznarski mojster in izdelovatelj raznih čepic
Celje, Dolgopolje št. 1

SREČNO in VESELO NOVO LETO

želi vsem

cenj. gostom

HOTELSKA DRUŽBA V CELJU

Srečno Novo leto

želi gostilna

ČEČEK, Gaberje

Veselo in srečno Novo leto

želi svojim cenj. odjemalcem

tvrdkka **Ivan Hönigmann**
Prešernova ul. Celje

Veselo in srečno

vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se uljudno tudi

NOVO LETO želi

za nadalje priporoča

Rudolf Tkalčič, čevlj. mojster

Celje-Gaberje št. 6

Srečno in veselo Novo leto želi

vsem svojim cenj. dosedanjim in novim naročnikom

FRANJO VEHOVAR

stavbeno in pohištveno mizarstvo

Srečno in veselo Novo leto želita

Hladin & Dobovičnik

manufakturna trgovina

Prešernova ulica 14 CELJE Gosposka ulica 15

Veselo in srečno Novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem in gostom

F. M. PAVLINCmesar in gostilničar
Celje, Gledališka ulica

Veselo in srečno Novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem ter se priporoča za nadaljno naklonjenost

ALOJZ DROFENIK CELJE

manufakturna trgovina »Pri Solncu«. Glavni trg.

Srečno Novo leto!

želi vsem cenjenim odjemalcem pokalic in soda vode ter se uljudno priporoča še za nadaljno naklonjenost

A.M. Baldasin Gaberje

izdelovalnica pokalic in soda vode

Veselo in srečno Novo leto

želi vsem cenj. strankam

Ferd. Pellé vdova, Celje

Veselo in srečno Novo leto

želim vsem svojim cenj. strankam.

J. GOLČER

sodarstvo, Celje, Klavna ulica 1

KAROL FLORJANČIČ

elektrotehnična trgovina — Celje, Cankarjeva ul.

vošči cenjenim odjemalcem srečno Novo leto ter prosi za nadaljno naklonjenost

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenj. strankam in prijateljem

Mihael Dobravec, slikarski mojster
Gosp. ul. — Celje.

Veselo in srečno Novo leto

želi manufakturna trgovina

J. Kudiš, Celje - Gaberje

Veselo in srečno Novo leto želi

čevljarna „Adria“

Srečno Novo leto

želi vsem svojim cenj. gostom

ANTON ROBEK

gostilna »Branibor«

Srečno in veselo Novo leto

želi manufakturna trgovina

H. Schmidt

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim gostom, železničarjem ter
slavnemu omizju celjskih devičarjev

Josip Božič,

gostilna na »Škarpi«

Srečno in veselo Novo leto želi

Kamnoseška industrijska družba

v Celju

Pristno silvoško, konjak, rum, čaj, kava, čokolade in vse
špecijalno in kolonijalno blago se dobi po nizkih dnevnih
cenah pri trdhi

Ludovik Petek - Celje

Cankarjeva cesta št. 4.
Kupujem vse deželne pridelke.

Naznanilo!

Dovoljujem si cenjenemu občinstvu v
Celju in okolici naznaniti, da sem tvoril

v Celju, Gosposka ulica št. 26 (prej Faganel)
trgovino z usnjem in čevljarškimi potrebščinami.

Potrudil se bodem cenjenim strankam
postreči najbolje in z solidnimi cenami.

IVAN ULAGA,

trgovina z usnjem in čevlj. potrebščinami,
Celje, Gosposka ulica št. 26.

KAROL PAJK

CELJE, KRALJA PETRA CESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufak-
turnega in modnega blaga, posebno moškega
perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine.

807 25-31

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje

in druge deželne pridelke **kupuje in prodaja**

Oset Andrej, Maribor

Aleksandrova cesta 57

818 69-56

Telefon 33

99 104-62

Oglejte si

manufakturno trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3 (gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina.

Priporoča se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega
blaga po zelo nizkih cenah; na primer
sukno za moške in ženske obleke, cefir,
šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

52-49

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 35,000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišče razne vrednostne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem **PREDALE** v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkvalitetneje. **IZPLAČILA** v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prasanjih.

Registrov. kreditna in stavbena zadruga z om. zav. Prešernova ul. 15

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 6% to je 6 Din od sto, proti odpovedi po 6 1/2% Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Franjo Dolžan

Kralja Petra cesta **CELJE** Kralja Petra cesta
Izvršuje vsa dela točno in solidno. Cene zmerno. Preračuni na razpolago.

Največje, domače elektrotehnično podjetje:

ELIN

 družba za elektrotehnično industrijo d. z o. z.

Elin gradi električne centrale in omrežja;
Elin proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke;
Elin projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektriko.

Tehnične pisarne in zaloge:

Ljubljana, Dunajska cesta, Palača Ljublj. kreditne banke.

Maribor, Vetrinjska ul. 11.

R. SALMIČ - CELJE

NARODNI DOM

ure, zlatnina, srebrenina in optika

Božična in novoletna darila so po znižanih konkurenčnih cenah

Trgovina z galanterijskim in modnim blagom, ženskimi in moškimi perilom ter igračkami

FRANC KRAMAR

144 50-46 poprej Prica & Kramar
Na drobno! **CELJE** Na debelo!

Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.

Ročna dela

se prevzamejo, posebno belo vezenje. Nastav: Hotel Mohr, soba 3. 1559

Kuharica

prideva, katera bi samostojno vodila gospodinjstvo in je vajena vseh hišnih del, se sprejme v večjo trgovsko hišo. Takojšnje ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevno plače se naj pošljejo pod »Pridna gospodinja št. 100« na upravništvo lista. Nastop takoj ali nekoliko pozneje. 2-2

Kupim po visoki ceni vsako množino

Jamskega lesa

plačljivo proti duplikatom. Prosim obvezne ponudbe franko vagon vseh postaj na naslov Korošec Dragotin, lesna trgovina, Gorenje 7, Rečica ob P.

Kčenca

sprejemem proti dobri plači. Nastop takoj. Janko Bovha, trgovina papirja, Celje. -7

Čevljarna „ADRIA“ Celje.

Narodni dom, Ljubljanska cesta. Delavnica: Gaberje, Nova cesta 142

1459 5-5

Bogata zaloga vsakovrstnih čevljev.

Vsi čevlji so izdelani v lastni delavnici.

Poprave se izvršujejo naglo, lično in po zmerni ceni.

Kot specialiteto izdeluje nepremočljive planinske čevlje (pravi „Goiserer“) in čevlje za zimsko vreme z dvojnimi podplati, usujato podlogo in všitim jezikom iz črnega boksa in rujava teletine.

DEVIZE
NAKAZLA

VALUTE
AKREDITIVI

SLAVENSKA BANKA D./D. PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana • Zagreb • Beograd

Stanje vlog K 1,000,000.000—
Kapital in rezerve K 200,000.000—

VLOGE **5 1/2 0/0** DNEVNO

vezane 30 dni
VEČJE DALJE VEZANE VLOGE PO DOGOVORU

KAVARNA HOTEL EUROPA V CELJU.

Srečno in veselo
Novo leto!

1923

voščim vsem cenjenim obiskovalcem kavarne in znancem.

Mencin Adolf,
plačilni natakar.

Posojilnica v Celju

(,NARODNI DOM' na oglu v pritličju)

obrestuje od 1. januarja 1923 use vloge po čistih

- 5% dnevno razpoložljive,
- 5 $\frac{1}{2}$ % proti 30 dnevni odpovedi,
- 6% proti 90 dnevni odpovedi.

Vloge denarnih zavodov in večje stalne vloge po posebnem dogovoru višje ter plačuje sama rentni in invalidski davek. Obresti se računajo od vseh vlog od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog K 64.000.000.—